

“Fa anys que hi ha més senglars, però s’ha arribat a un volum de danys no tolerable”

ENTREVISTA A

Jaume Jordà coordinador del Pla de xoc contra el senglar a l'Ebre

Terres de l'Ebre Oscar Meseguer

Pregunta: Tot fa indicar una tendència a l'alça molt important de la presència de senglars.

Resposta: Ho és des dels anys 80, però en alguns casos els augments són del 10 % anuals, i aleshores, malgrat que s'estiga caçant com mai, els increments es fan més patents. El creixement de població és constant i no trobem la tecla per a mantenir-la dins d'uns límits acceptables. Jo quan pregunto als afectats, em reconeixen que fa anys que veuen senglars, però s'ha arribat a un impacte i a un volum de danys que ja no és tolerable. Per exemple, amb els camps de panís els danys ocasionats fan que cada vegada se'n plante menys i la població creixent de senglar arrase amb les finques que queden. Si ja és difícil trobar rellou generacional per a l'agricultura, els danys de la fauna cinegètica ja són el cop de gràcia. A l'Ebre, sobre tot el conill i el senglar.

P: On i per què es concentra l'increment del senglar? Hi ha hagut un canvi de comportament?

R: S'ha notat més a les àrees periurbanes de Tortosa, a Mig Camí i a Sant Josep de la Muntanya; a les illes de riu, a l'eix del riu... Hi ha un conjunt de factors que expliquen l'increment en si mateix i on es concentren les bosses de senglar. Tenim l'augment de la massa forestal, la disminució de depredadors de cries de senglar com algunes aus, la pressió de caça, que provoca un efecte reserva, és a dir, que els animals es refugien allà on no es caça o no es pot caçar, la necessitat d'aliment i aigua i l'adaptabilitat a noves condicions. S'espavilen i, quan ho aprenen, ho ensenyen als descendents. Fins i tot si parlem d'àrees metropolitanes, trobem senglars que aprenen a remenar i buscar aliment a la brossa, a les colònies de gats. Són els senglars que originen problemes a la ciutat i que s'acostumen al tracte humà perquè de vegades hi ha persones que els donen menjar, tot i que està prohibit.

P: D'estos, no n'hi deu haver a les Terres de l'Ebre.

R: Hem vist algun porc senglar per un nucli urbà, però és diferent que s'hi asseste. Tampoc no descarto que hi haja algú que els done menjar o que haja tingut un senglar a casa.

P: Diuen que la capacitat d'adaptació dels senglars és impressionant.

R: Ho és, tant a l'hora de buscar fonts d'aliment com per a adaptar-se a diferents ambients. És un animal extès per tot el món, des de les latituds més altes fins a les més baixes, i la seua gran expansió es deu al fet que sap adaptar-se com pocs animals. En una situació de canvi climàtic, les espècies que s'expandeixen són les més adaptables, com el senglar o la rabosa. Les més especialistes, en canvi, patixen més prompte les conseqüències dels canvis.

P: Les Terres de l'Ebre sembla que encara no tenen densitats de senglar com a la Garrotxa o la Catalunya Central, però hi poden arribar? Quin territori s'hi ha trobat?

R: No sé si tenim nínxol ecològic per a suportar aquelles densitats, però la tendència és creixent, si bé la intensió és aturar-la abans que hi arribe. També cal afinar amb els mètodes d'estudi i generació de dades de densitat. El més tangible és que a Campredó, on es va caçar un senglar excepcionalment l'any 1966, que es pensaven que era un llop, ara n'hi ha molts, i al Delta, on no n'hi havia, ara n'hi ha. En algunes zones, el que ara es caça amb dos o tres batudes abans es feia durant un any bo.

P: Quins són els principals danys agrícoles que provoquen?

R: A part de fer mal a les plantes i als arbres, trenquen marges de pedra, fan malbé sistemes de reg, provoquen accidents de trànsit. Habitualment durant el dia es refugien, i a la nit surten a buscar menjar.

P: És perillós el senglar?

R: Els animals habituats que els donen menjar provoquen els atacs quan es troben amb algú que no els en dona, i enfrontar-se amb un senglar pot ser molt perillós. En principi, si et trobes un senglar salvatge, si té una via de fugida, fugirà. El pitjor és quan està arraconat, ferit o va amb les cries. Els que es mouen per zones

Jaume Jordà, en una imatge recent a la seu territorial d'Acció Climàtica.

urbanes o periurbanes, també poden transmetre malalties als humans.

P: El Pla de xoc plantejat amb vista al 2025 vol incrementar la pressió cinegètica. Fins on vol arribar, atenent a la limitació de recursos?

R: És un Pla estratègic per al control de danys del senglar a Catalunya. L'objectiu és zonificar les àrees crítiques i assolir un nombre de senglars estable i compatible amb la conservació d'altres espècies, amb els ecosistemes i amb les activitats humanes, de forma que els danys siguin acceptables o tolerables. La intenció no és erradicar el senglar, i la realitat és heterogènia, fins i tot dins d'un mateix territori: a la Terra Alta els danys són molt menors que a la resta de comarques ebreunques. Efectivament, hi ha problemes de recursos perquè a Catalunya cada any hi ha uns 2300 caçadors menys i, el 2020, un 55 % dels caçadors eren jubilats.

P: Com funcionen les sol·licituds de caça per danys fora del període hàbil per a fer batudes?

R: Un pagès ho comunica als responsables de l'àrea cinegètica, que són els que tenen la titularitat d'esta fauna i que es corresponen amb les societats de caçadors de cada Àrea Privada de Caça (APC), i si s'ha d'actuar fora de l'APC o fora de temporada cal tramitar un permís especial justificant-ne l'excepcionalitat, per a fer una batuda o per a fer un aguiat,

que pot ser diürn o nocturn i que permet esperar els senglars en un punt de pas i tenir una línia de tir segura per a abatere'ls. Nosaltres fem una inspecció a través dels Agents Rurals i en valorem la viabilitat. Com a Administració, un dels objectius del Pla de xoc és agilitar estos expedients, so-

CANVI CLIMÀTIC

“Les espècies que més s'expandeixen són les més adaptables, com el senglar o la rabosa”

bretot amb els danys reincidents. I després tenim les gàbies trampa.

P: De quantes es disposa?

R: N'hi ha una quinzena d'instal·lades, i hem de veure si en podem posar més. Funcionen, però requereixen un esforç previ per a localitzar el lloc idoni i un de logístic per a fer-ne el seguiment i la revisió. Hi ha senglars molt desconfiats que mai atraparàs, i d'altres de més assequibles. Se n'han capturat prop de 25 entre el Delta i les àrees periurbanes. Funcionen, però tampoc és la solució ideal perquè no n'hi ha cap. Ningú, a escala mundial, l'està trobant.

P: Hi ha eines per a explorar, aquí al territori?

R: Volem plantejar que s'hi puguin fer recorreguts nocturns, molt

pautats prèviament i que també permeten abatere senglars que s'hi troben. Pot donar bons resultats si, com en els aguiats, s'hi posen caçadors amb molta experiència.

P: Veus els caçadors prou implicats en els objectius del Pla?

R: El seu paper és clau i han d'entendre que és una cacera per danys, no pas lúdica o esportiva. De fet, els pagesos afectats podrien exigir-los indemnitzacions. Els caçadors han de ser conscients que tenen una responsabilitat i que l'Administració hi és per a facilitar-los en l'exercici. Hi ha més d'un centenar de societats i amb les que he parlat són proactives i entenen la problemàtica, entre altres coses perquè molts caçadors també tenen terra. El handicap és l'envelliment dels caçadors i el fet que cadascú té la seua vida al marge de la caça i no pot actuar amb la urgència que reclama el pagès. La meua faena també és fer d'intermediari i veure què s'hi pot fer, no només amb el senglar sinó amb qualsevol espècie cinegètica.

P: S'està caçant més ja, en esta temporada? Quan surten les dades d'esta campanya ja serà evident l'augment de la pressió?

R: Independentment del Pla de xoc, cada any es caça més senglar, perquè es fan més batudes o les batudes són més efectives. El que potser caldria analitzar i fixar és el mínim de caçadors i de gossos necessaris perquè les batudes siguin tan eficaços com siga possible.

P: Té previst el Departament d'Acció Climàtica declarar l'emergència cinegètica o convocar les Taules de Cogestió a l'Ebre, com reclama Unió de Pagesos?

R: No es tan fàcil establir dades fiables a partir de les quals obtenir seqüències històriques o declarar si s'escau l'emergència cinegètica. Pel que fa a les Taules de Cogestió [previstes al Pla de xoc i que han d'incloure sectors afectats, el Departament i ajuntaments], a les Terres de l'Ebre no se n'han constituït, de moment. La qüestió és fer un seguiment del grau d'èxit de les diferents mesures que s'apliquen, i això es pot fer amb o sense Taula de Cogestió. ■